

Stanowisko wobec Definicji oraz Typologii Bezdomności wypracowane przez Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Sieć BARKA, Stowarzyszenie MONAR, CARITAS Diecezji Kieleckiej, Stowarzyszenie OTWARTE DRZWI

W Polsce funkcjonuje definicja bezdomności określona w ustawie o pomocy społecznej. Definicja w ustawie brzmi: „osoba bezdomna - osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.”¹

Organizacje pozarządowe wymienione powyżej, w celu badania (mierzenia) skali i charakteru zjawiska bezdomności, a w konsekwencji rozwoju polityki społecznej wobec bezdomności proponują przyjęcie uzupełniającej definicji oraz typologii bezdomności. Proponujemy niniejszą definicję opisową oraz typologię bezdomności, które należy interpretować łącznie wspólnie z definicją ustawową.

„Osoba bezdomna to taka, która z różnych przyczyn, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, czasowo lub trwale nie jest w stanie zapewnić sobie schronienia spełniającego minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne.”²

Miejsce spełniające warunki mieszkalne to takie, które nadaje się do stałego przebywania bez narażania zdrowia, i które umożliwia zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych: noclegu, zachowania higieny osobistej, sporządzania posiłków”³.

Placówki dla osób bezdomnych jako miejsca zbiorowego zakwaterowania nie są pomieszczeniami mieszkalnymi. Definicja jednocześnie uwzględnia osoby, które posiadają dostęp do mieszkania, ale nie są w stanie z różnych przyczyn w nich zamieszkiwać.

Pomimo tego, że definicja ta wydaje się wyczerpująca uznano za zasadne rozwinięcie aspektu sfer oddziaływania bezdomności, jakkolwiek jednak nietraktując tej części jako elementu definicji. Bezdomność manifestuje się w kilku płaszczyznach, wymiarach i sferach. Bezdomność można zatem postrzegać przez pryzmat określonych sfer, ukazujących problemy i deficyty oraz wymiary funkcjonowania ludzi bezdomnych. Wśród najważniejszych sfer należy zatem wymienić:

1.SFERA PSYCHOLOGICZNA – obejmuje poczucie psychicznego dobrostanu, tożsamość, poziom samooceny, poziom kontroli wewnętrznej, sposób reagowania na kryzysy i problemy, poziom umiejętności interpersonalnych, sposób postrzegania odpowiedzialności za pojawienie się własnej bezdomności i wyjście z niej, a także psychologiczne

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, Dz.U. 08.115.728 j.t.

² Przeformułowana nieznacznie definicja zaproponowana przez A. Przymerńskiego, *Bezdomność – społeczno-ekonomiczne uwarunkowania zjawiska na przykładzie Poznania*, „Praca Socjalna” 1997 nr 3.

³ Przeformułowana nieznacznie definicja zaproponowana przez Annę Duracz-Walczak, *O ujednoczenie pojęć dotyczących bezdomności w Polsce* [w:] Anna Duracz-Walczak, W kręgu problematyki bezdomności polskiej; Warszawa, Gdańsk, 2001/2002.

konsekwencje, jakie (długotrwała) bezdomność wywarła na osobie. Obejmuje również problemy osoby bezdomnej wymagające wsparcia psychologicznego i terapeutycznego (uzależnienia – także od pomocy, współuzależnienia, doświadczanie przemocy, itp). Dotyczy także szeroko rozumianego kontekstu rodzinnego, zwłaszcza poczucia więzi z rodziną, prokreacji i pochodzenia.

2. SFERA ZAWODOWA - sfera funkcjonowania osoby bezdomnej w kontekście zawodowym, obejmująca takie zagadnienia jak nawyk pracy, umiejętność otrzymania i utrzymania zatrudnienia, poziom umiejętności i kwalifikacji zawodowych, poziom podejmowanej aktywności o charakterze zawodowym, własną, subiektywnie i obiektywnie postrzeganą atrakcyjność na rynku pracy, a także umiejętność odnalezienia się na otwartym rynku pracy. Dotyczy również barier w podjęciu aktywności zawodowej, wynikających z życia rodzinnego (zwłaszcza rodzicielskiego) oraz umiejętności łączenia roli (często samotnego) rodzica i pracownika.

3. SFERA ZDROWOTNA - to sfera odnosząca się do kondycji fizycznej osoby bezdomnej. Obejmuje stan zdrowia, stopień uzależnienia – zwłaszcza od środków psychoaktywnych, stopień niepełnosprawności, poziom dbałości o własną sprawność i aktywność fizyczną, ewentualne przeciwwskazania do podjęcia konkretnej aktywności zawodowej oraz umiejętność dbania o stan zdrowia – w zależności od wieku, wskazań lekarskich, warunków życia.

4. SFERA SOCJALNO-BYTOWA - dotyczy socjalnego poziomu życia osoby bezdomnej i jej zabezpieczenia bytowego. Wiąże się z przestrzenią życiową osoby – jednak bardziej związana z „bytem” niż mieszkaniem (czyli pobytem na działkach, w altankach, w miejscach publicznych, w placówkach dla osób bezdomnych, itp). Dotyczy posiadanego przez osobę bezdomną poziomu ekonomicznej niezależności oraz zabezpieczenia finansowego, obejmującego wysokość regularnie otrzymywanego dochodu, zasiłków, zakresu i formy otrzymywanej pomocy – także z Ośrodków Pomocy Społecznej. Wiąże się z sytuacją prawną osoby (karalność, zadłużenia alimentacyjne, ciążące na osobie kary pozbawienia wolności, niewyjaśniony stan cywilny czy praw rodzicielskich, brak przysługującego prawa do lokalu).

5. SFERA MIESZKANIOWA - odnosi się do wszelkich aspektów życia osoby bezdomnej w mieszkaniu (treningowym, wspieranym, socjalnym, komunalnym) – zarówno w wymiarze prawnym, ekonomicznym czy psychologicznym. Dotyczy umiejętności samodzielnego dbania o przestrzeń życiową i utrzymania mieszkania, życia w nim, racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi, umiejętności nawiązania relacji społecznych. Odnosi się także do pojęcia przysługującego osobie prawa do lokalu.

6. SFERA SPOŁECZNA - obszar obejmujący funkcjonowanie osoby bezdomnej w szerszej grupie społecznej oraz w całym społeczeństwie. Dotyczy poziomu zintegrowania i identyfikowania się ze społeczeństwem przy jednoczesnym zerwaniu więzi ze środowiskiem osób bezdomnych, poczucia przynależności do większych i mniejszych grup społecznych. Dotyczy także przejawiania zachowań społecznie aprobowanych, umiejętności funkcjonowania w grupach oraz w społeczeństwie, a także stopnia podejmowanych aktywności życiowych również o wymiarze społecznym i obywatelskim oraz umiejętności twórczego spędzania czasu wolnego.⁴

---

⁴ Aleksandra Dębska-Cenian – *Sfery oddziaływania jako odpowiedź na wyzwania społecznej i zawodowej (re)integracji osób bezdomnych* [w:] Aleksandra Dębska-Cenian, Piotr Olech, *Od ulicy do samodzielności życiowej. Standardy społecznej i zawodowej (re)integracji osób bezdomnych w sześciu sferach*; Gdańsk 2008.

Poniżej prezentujemy polską typologię bezdomności będącą operacjonalizacją definicji powyżej umiejscowionych. Trudno bowiem wprost wykorzystać przedstawione definicje do określania skali zjawiska czy jej charakteru, większość z nich wymaga do tych celów operacjonalizacji na konkretne kategorie. Typologia niniejsza może być wykorzystywana jako materiał pomocniczy przy realizacji badań nad bezdomnością. W materiale niniejszym zrezygnowano z prezentacji kategorii dotyczących wykluczenia mieszkaniowego (*bezdomność sensu largo*), ograniczając się do zjawiska samej bezdomności (*sensu stricte*). Do opracowania wykorzystano europejską typologię bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego ETHOS wypracowaną i upowszechnianą przez FEANTSA. Zgodnie z zaleceniami FEANTSY to od danego kraju zależy dokładne zdefiniowanie typologii związanych z bezdomnością a także odrębnie zdefiniowanie wykluczenia mieszkaniowego. **Definicje i typologie należy rozumieć jako całość wzajemnie się uzupełniającą.** Zachowano numerację kategorii zgodną z ETHOS w całości zaprezentowaną w ostatniej części stanowiska.

Polska Typologia Bezdomności na podstawie Europejskiej Typologii Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS 2008⁵

Kategoria Konceptyjna	Kategoria Operacyjna		Sytuacja Życiowa		Definicja Generalna	Kategorie Polskie ⁶
Bez dachu nad głową BEZDACHOWOŚĆ	1	Ludzie mieszkający w przestrzeni publicznej - „śpiący pod chmurką”	1.1	Publiczna lub zewnętrzna przestrzeń	Życie na ulicy lub w miejscach publicznych, bez schronienia, które może zostać uznane za pomieszczenie mieszkalne	Dworce kolejowe i autobusowe oraz ich okolice; Kanały i węzły ciepłownicze; Ulice; Plaże; Bunkry; Lasy i parki; Miejsca na cmentarzach; Centra handlowe, parkingi; Opuszczone samochody, Klatki schodowe, zsypy, piwnice; strychy; śmietniki; Złomowce; Ziemianki. Wagony i bocznice kolejowe
	2	Ludzie w zakwaterowaniu awaryjnym/interwencyjnym	2.1	Noclegownie	Ludzie bez zwykłego miejsca zamieszkania, korzystający z placówek oferujących nocleg, placówki bezpośredniego i łatwego dostępu	Ogrzewalnie Noclegownie Przebywanie w placówce i/lub z koniecznością spędzenia kilku godzin

⁵ ETHOS – www.feantsa.org; tłum. P.Olech oraz na podstawie tłum. J.Wygańskiej www.bezdomnosc.edu.pl

					(niskoprogowe)	w ciągu dnia w miejscach publicznych Placówki bezpośredniego dostępu np. garkuchnie, punkty pomocy medycznej
Bez miejsca zamieszkania BEZMIESZKANIOWOŚĆ	3	Ludzie w placówkach dla bezdomnych	3.1 3.2 3.3	Schronisko dla Bezdomnych Zakwaterowanie tymczasowe Przejściowe zakwaterowanie wspierane	Gdzie z założenia czas zamieszkiwania powinien być krótki	Schronisko krótkiego pobytu Zakwaterowanie tymczasowe (bez określonego czasu pobytu) Zakwaterowanie tymczasowe (z określonym czasem pobytu) Zakwaterowanie tymczasowe (dłuższy pobyt) Mieszkanie wspierane, treningowe, kontraktowe, chronione
	4	Ludzie w schroniskach dla kobiet	4.1	Zakwaterowanie w schronisku dla kobiet	Kobiety zakwaterowane z powodu doświadczania przemocy domowej, gdzie pobyt z założenia powinien być krótkoterminowy	Zakwaterowanie w schronisku lub hostelu; Wspierane mieszkalnictwo Centra Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia, Domy Samotnej Matki
	5	Ludzie w zakwaterowaniu dla imigrantów	5.1 5.2	Tymczasowe zakwaterowanie/ośrodki	Recepcyjne lub krótkotrwałe zakwaterowanie z powodu statusu uchodźcy lub	Zakwaterowanie dla repatriantów, placówki dla uchodźców

⁶ Kategoria stworzona i dodana przez polskie organizacje

	6	Ludzie opuszczający instytucje	6.1 Instytucje penitencjarne/karne 6.2 Instytucje medyczne	Brak dostępu do mieszkania przed zwolnieniem z zakładu Pozostawanie dłużej niż potrzeba ze względu na brak mieszkania	Zakłady karne, Areszty – 6 miesięcy do planowanego zwolnienia Szpitale, Szpitale psychiatryczne, Placówki leczenia odwykowego, Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, Zakłady Opiekuńczo-Pielęgnacyjne	
	7	Ludzie otrzymujący stałe, długoterminowe wsparcie ze względu na bezdomność	7.1 Opieka nad starszymi ludźmi bezdomnymi 7.2 Wspierane mieszkalnictwo dla uprzednio bezdomnych ludzi	Długoterminowe zakwaterowanie z opieką dla starszych ludzi bezdomnych	Domy dla Bezdomnych, Domy Socjalne, Hostele, Domy Opieki dla Bezdomnych Mieszkania socjalne, wspierane, mieszkania chronione, treningowe, kontraktowe Mieszkania wynajmowane a wspierane z tytułu bezdomności Wspólnoty mieszkańców – np. prowadzone przez EMAUS czy BARKĘ	
Niezabezpieczone mieszkanie	8	Ludzie żyjący w niezabezpieczonym (niepewnym) mieszkaniu	8.1 Tymczasowo z rodziną/przyjaciółmi	Życie w konwencjonalnym mieszkaniu, ale nie w swoim stałym miejscu zamieszkania z	W szczególności Meliny i mieszkania, w których ludzie przebywają tymczasowo,	

Niezabezpieczone mieszkanie	8	Ludzie żyjący w niezabezpieczonym (niepewnym) mieszkaniu	8.1	Tymczasowo z rodziną/przyjaciółmi	Życie w konwencjonalnym mieszkaniu, ale nie w swoim stałym miejscu zamieszkania z powodu braku domu	W szczególności Meliny i mieszkania, w których ludzie przebywają tymczasowo, doświadczając jednocześnie bezdomności w rozumieniu definicji opisowej.
Nieodpowiednie/ Nieadekwatne zakwaterowanie	11	Ludzie żyjący w tymczasowych/ niekonwencjonalnych/ nietrwałych konstrukcjach (strukturach)	11.1	Mobilne domy	Nieprzeznaczone jako zwykłe miejsca zamieszkiwania	Konstrukcje tymczasowe Domy na kółkach/przyczepy kempingowe (nie będące zakwaterowaniem wakacyjnym) Nielegalne zajmowanie przestrzeni (np. romowie, włóczędzy)
			11.2	Niekonwencjonalne budynki	Prowizoryczne schronienie,	Szopy, szałas, ziemianki lub inne konstrukcje własne
			11.3	Tymczasowe konstrukcje	Nie w pełni stałe/trwałe struktury chaty lub kajuty	Tereny ogródków działkowych, domki letniskowe; Garaże;

Polskie organizacje zajmujące się problematyką bezdomności wymienione powyżej jednocześnie identyfikują zjawisko wykluczenia mieszkaniowego jako sytuacji bezpośredniego zagrożenia bezdomnością, jakkolwiek trudne te sytuacje utożsamiać z bezdomnością. Poniżej prezentujemy kategorie zaczerpnięte także z ETHOS, prezentujące zjawisko wykluczenia mieszkaniowe (zagrożenie bezdomnością) w Polsce. Do tej typologii nie mają zastosowania definicja ustawowa i opisowa odnoszące się do bezdomności.

Polska Typologia Wykluczenia Mieszkaniowego na podstawie Europejskiej Typologii Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS 2008⁷

Kategoria Konceptyjna	Kategoria Operacyjna		Sytuacja Życiowa		Definicja Generalna	Kategorie Polskie ⁸
Bez miejsca zamieszkania BEZMIESZKANIOWOŚĆ	6	Ludzie opuszczający instytucje	6.3	Institucje/domy dla dzieci	Bez zidentyfikowanego mieszkania (np. przed zbliżającymi się 18 urodzinami)	Placówki opiekuńczo-wychowawcze
Niezabezpieczone mieszkanie	8	Ludzie żyjący w niezabezpieczonym (niepewnym) mieszkaniu	8.1	Tymczasowo z rodziną/przyjaciółmi	Życie w konwencjonalnym mieszkaniu, ale nie w stałym miejscu zamieszkania z powodu braku domu	Zamieszkujący czasowo u rodziny lub przyjaciół (nie z wyboru)
			8.2	Bez legalnej umowy najmu	Zajmowanie mieszkania bez legalnej/ważnej umowy najmu, Nielegalne zajmowanie mieszkania	Zamieszkiwanie w pomieszczeniu z niestandardową umową najmu lub podnajmu (z wyłączeniem squattingu)
			8.3	Nielegalne zajmowanie ziemi	Zajmowanie ziemi bezprawnie	

⁷ ETHOS – www.feantsa.org; tłum. P.Olech oraz na podstawie tłum. J.Wygańskiej www.bezdomnosc.edu.pl

	9	Ludzie zagrożeni eksmisją	9.1 Z orzeczoną eksmisją 9.2 Nakaz zwrotu mienia	Kiedy nakaz eksmisji jest wdrażany (nakaz eksmisji został wydany) Kiedy właściciel/kredytodawca ma prawo przejęcia własności	Zasądzona eksmisja	
	10	Ludzie zagrożeni przemocą	10.1 Incydenty rejestrowane przez Policję/Straż Miejską	Gdy Policja podejmuje akcję by zagwarantować bezpieczeństwo ofiar przemocy w rodzinie	Mieszkający pod groźbą przemocy ze strony partnera lub członka rodziny	
Nieodpowiednie/ Nieadekwatne zakwaterowanie	11	Ludzie żyjący w tymczasowych/ niekonwencjonalnych/ nietrwałych konstrukcjach (strukturach)	11.1 Mobilne domy	Nieprzeznaczone jako zwykłe miejsca zamieszkiwania	Konstrukcje tymczasowe Domy na kółkach/przyczepy kempingowe (nie będące zakwaterowaniem wakacyjnym) Nielegalne zajmowanie przestrzeni (np. romowie, wólczędzy)	
			11.2 Niekonwencjonalne budynki	Prowizoryczne schronienie,	Szopy, szałas, ziemianki lub inne konstrukcje własne	
			11.3 Tymczasowe konstrukcje	Nie w pełni stałe/trwałe struktury chaty lub kajuty	Tereny ogródków działkowych, domki letniskowe; Garaże; przyczepy kempingowe; Pustostany, budynki do rozbiórki	
12	Ludzie mieszkający w	12.1 Zajmowanie mieszkania	Nieopłacone się do			

⁸ Kategoria stworzona i dodana przez polskie organizacje

12	Ludzie mieszkający w lokalach substandardowych	12.1	Zajmowanie mieszkania nieodpowiedniego do zamieszkiwania/niespełniającego standardów mieszkaniowych	Nienadające się do zamieszkania według ustawowego standardu krajowego lub przepisów budowlanych	Mieszkania substandardowe
13	Ludzie mieszkający w warunkach przeludnienia	13.1	Najwyższa krajowa norma przeludnienia	Zdefiniowane jako przekroczenie krajowych standardów przeludnienia lub pomieszczeń użytkowych lub metrażu na osobę	Mieszkania przeludnione Osoby zamieszkujące poniżej krajowej normy skrajnego przeludnienia

Uwaga: Pobyt krótkoterminowy jest normalnie zdefiniowany jako krótszy niż jeden rok; pobyt długoterminowy jest określony jako dłuższy niż rok

W niniejszym miejscu prezentujemy całościową oryginalną typologię źródłową ETHOS (Europejska Typologię Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego. ETHOS przygotowany został jako rama do tworzenia narodowych definicji i typologii bezdomności. Definicje i typologie należy rozumieć jako całość wzajemnie się uzupełniającą. Za fenomen bezdomności uznano (zgodnie z zaprezentowanymi powyżej typologiami) kategorie ETHOS oznaczone poniżej kolorem pomarańczowym (od 1 do 7), zjawisko wykluczenia mieszkaniowego oznaczano kolorem żółtym. Kolorem zielonym oznaczono te kategorie które trudno umiejscowić według realiów polskich, w zależności od indywidualnej sytuacji administracyjnej, społecznej i prawnej, warunków i standardów zakwaterowania, można je uznać za sytuację bezdomności bądź wykluczenia mieszkaniowego.

Europejska Typologia Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS 2008⁹

Europejska Typologia Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS 2008*					
Kategoria Konceptyjna	Kategoria Operacyjna		Sytuacja Życiowa		Definicja Generalna
Bez dachu nad głową BEZDACHOWOŚĆ	1	Ludzie mieszkający w przestrzeni publicznej - „śpiący pod chmurką”	1.1	Publiczna lub zewnętrzna przestrzeń	Życie na ulicy lub w miejscach publicznych, bez schronienia, które może zostać uznane za pomieszczenie mieszkalne
	2	Ludzie w zakwaterowaniu awaryjnym/interwencyjnym	2.1	Noclegownie	Ludzie bez stałego miejsca zamieszkania, korzystający z placówek oferujących nocleg, placówki bezpośredniego i łatwego dostępu (niskoprogowe)
Bez miejsca zamieszkania BEZ- MIESZKANIOWOŚĆ	3	Ludzie w placówkach dla bezdomnych	3.1	Schronisko dla Bezdomnych	Gdzie z założenia czas zamieszkiwania powinien być krótki
			3.2	Zakwaterowanie tymczasowe	
			3.3	Przejściowe zakwaterowanie wspierane	
	4	Ludzie w schroniskach dla kobiet	4.1	Zakwaterowanie w schronisku dla kobiet	Ludzie zakwaterowani z powodu doświadczania przemocy w rodzinie (głównie kobiety), gdzie pobyt z założenia powinien być krótkoterminowy

⁹ ETHOS – www.feantsa.org; tłum. P.Olech oraz na podstawie tłum. J.Wygnańskiej www.bezdomnosc.edu.pl

	5	Ludzie w zakwaterowaniu dla imigrantów	5.1	Tymczasowe zakwaterowanie/ośrodki recepcyjne	Recepcyjne lub krótkotrwałe zakwaterowanie z powodu imigracji lub uchodźstwa	
			5.2	Zakwaterowanie dla migrujących pracowników		
	6	Ludzie opuszczający instytucje	6.1	Instytucje penitencjarne/karne	Brak dostępu do mieszkania przed zwolnieniem z instytucji	
			6.2	Instytucje medyczne	Pozostawanie dłużej niż potrzeba ze względu na brak mieszkania	
			6.3	Instytucje/domy dla dzieci	Bez zidentyfikowanego mieszkania (np. przed zbliżającymi się 18 urodzinami)	
	7	Ludzie otrzymujący stałe, długoterminowe wsparcie ze względu na bezdomność	7.1	Opieka nad starszymi ludźmi bezdomnymi	Długoterminowe zakwaterowanie z opieką i pomocą dla ludzi kiedyś bezdomnych (zazwyczaj pobyt dłuższy niż rok)	
			7.2	Wspierane mieszkalnictwo dla uprzednio bezdomnych ludzi		
	Niezabezpieczone mieszkanie	8	Ludzie żyjący w niezabezpieczonym (niepewnym) mieszkaniu	8.1	Tymczasowo u rodziny lub przyjaciół	Życie w konwencjonalnym mieszkaniu, ale nie w swoim stałym miejscu zamieszkania z powodu braku domu
				8.2	Wynajmujący nielegalnie	Zajmowanie mieszkania bez legalnej/ważnej umowy najmu lub nielegalne zajmowania mieszkania
				8.3	Nielegalne zajmowanie ziemi	Zajmowanie ziemi bezprawnie
9		Ludzie zagrożeni eksmisją	9.1	Z orzeczoną eksmisją	Kiedy nakaz eksmisji jest wdrażany (nakaz eksmisji został wydany)	
			9.2	Nakaz zwrotu mienia	Kiedy właściciel/kredytdawca ma prawo przejęcia własności	
10		Ludzie zagrożeni przemocą	10.1	Incydenty rejestrowane przez Policję/Straż Miejską	Gdy Policja podejmuje akcję by zagwarantować bezpieczeństwo ofiar przemocy w rodzinie	

Nieodpowiednie/ Nieadekwatne zakwaterowanie	11	Ludzie żyjący w tymczasowych/ niekonwencjonalnych/ nietrwałych konstrukcjach (strukturach)	11.1	Mobilne domy	Nieprzeznaczone jako stałe miejsca zamieszkiwania
			11.2	Niekonwencjonalne budynki	Prowizoryczne schronienie, szałas, szopa lub inna konstrukcja
			11.3	Tymczasowe konstrukcje	Nie w pełni stałe/trwałe struktury budy, chaty lub domeki letniskowe
	12	Ludzie mieszkający w lokalach substandardowych	12.1	Zajmowanie mieszkania nieodpowiedniego do zamieszkiwania/niespełniającego standardów mieszkaniowych	Nienadające się do zamieszkania według ustawowego standardu krajowego lub przepisów budowlanych
	13	Ludzie mieszkający w warunkach przeludnienia	13.1	Najwyższa krajowa norma przeludnienia	Zdefiniowane jako przekroczenie krajowych standardów przeludnienia lub pomieszczeń użytkowych lub metrażu na osobę
	<p>Uwaga: Pobyt krótkoterminowy jest normalnie zdefiniowany jako krótszy niż jeden rok; pobyt długoterminowy jest określony jako dłuższy niż rok Definicja ta jest kompatybilna z definicjami do Spisów Powszechnych rekomendowanych przez UNECE/EUROSTAT (raport 2006)</p>				
<p>* ETHOS – www.feantsa.org; tłum. P.Olech oraz na podstawie tłum. J.Wygnańskiej www.bezdomnosc.edu.pl</p>					